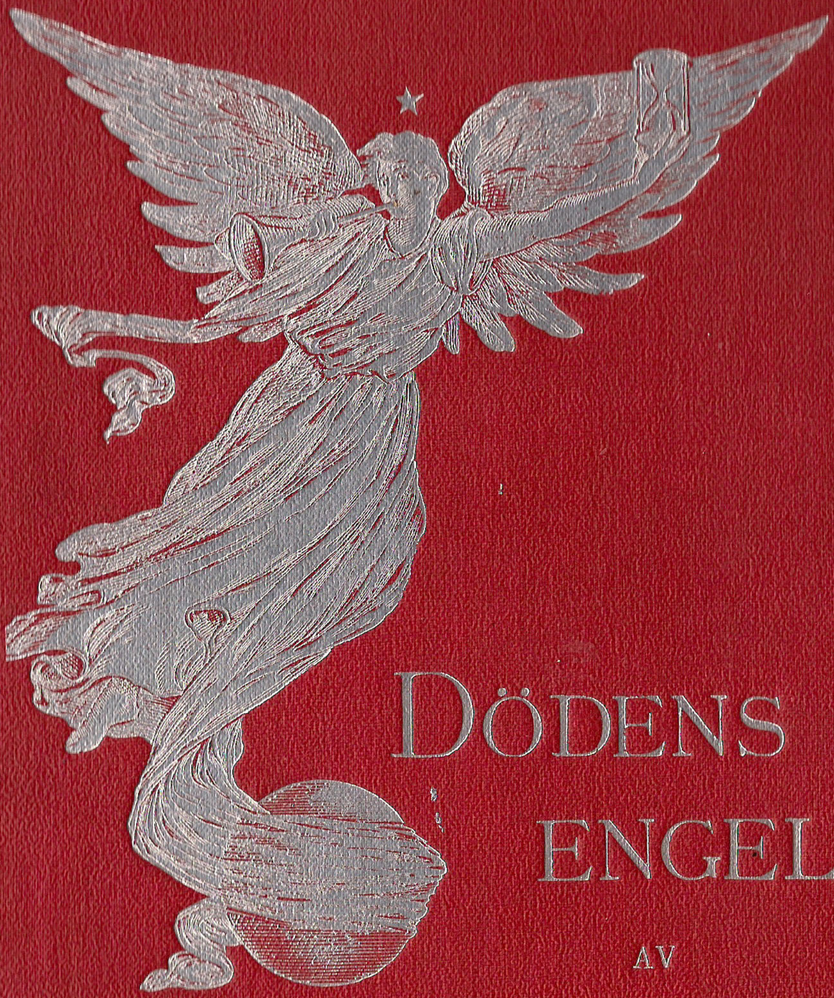


DÖDENS ENGEL

AV

J. O. WALLIN



Dödens Engel.

af

J.O.Wallin.

DÖDENS ENGEL

RELIGIÖST POEM

AV

JOHAN OLOF WALLIN

MED ILLUSTRATIONER AV C. G. HELLQVIST

STOCKHOLM
A.-B. ADOLF JOHNSON & Co.

En gång dö, och sedan domen.

PAULUS.

I Adams barn, som av jorden födens,
Och vänden åter till jorden om!
I ären mine, I ären dödens,
Allt sedan synden i världen kom.
Jag står i öster
Och når till väster;
Och tusen röster,
I, tidens gäster,
Jag bär till eder med Herrans ord
Från luft och lågor och hav och jord.

I bon och byggen, som sparvar bygga
Sitt bo i sommarens gröna lund.
De sjöngo glada, de sutto trygga
I trädens löviga skygd en stund;
Men fågla-nästen
Ej provet höllo,
När deras fästen
För stormen föllo...
Och tyst blev sången, och sjöngs ej om,
Och glädjen, gången, ej återkom.

I gån och sucken, som duvor sucka,
För morgondagen, som I ej sett;
Då oförtänkt, som en fallets lucka,
Sig jorden öppnar för er med ett . . .
Och I försvlnnen
I plötsligt nedan,
Och edra minnen
Försvinna sedan;
Och nytänd måne ur silversky
Ser andra komma — och andra fly.


De sjöngo glada, de sutto trygga
I trädens löfviga skygd, en stund
C. G. Hellqvist
C. L. SANDBERG. S. C.

I sväven lätta i dansens ringar,
I stojen yra i nöjets lag,
Och myrten blommar, och lyran klingar...
Men över tröskelen stiger jag:
Då stannar dansen,
Då sänkas ljuden,
Då vissnar kransen,
Då bleknar bruden,
Och *sorg är änden*, som skriften sagt,
Uppå all glädje och glans och makt.

Jag är den starke, som haver makten,
Till dess en starkare komma skall.
På höga fjällen, i djupa schakten,
Det är min anda, som susar kall.
De smittans ilar,
Som rensa länder;
De nattens pilar,
Som ut jag sänder,
De slå sitt offer, och slaget tål
Ej mur av koppar, ej sköld av stål.


C. G. Hellqvist.
Och sorg är änden, som skriften sagt,
Uppå all glädje och glans och makt.

Jag sveper vingen om nordanstormen,
Och rullar dynande våg mot strand.
Av stats-systemer jag krossar formen,
Och vrider viggen ur dundrans hand.
Som nattens väkter,
Jag sekler jagar;
Och mänskosläkter
Och verk och dagar
Som böljor välva sig för min fot,
Tills sista böljan där lagt sitt knot.

Mot mig förlora sig vett och vapen,
Mot mig ej lärdom och konst består,
Jag frihet ger åt livegenskapen,
Och härrskarviljan i järn jag slår.
Jag striden leder —
Och härar falla;
De ligga neder,
De ligga alla,
Och vakna ej vid larmtrummans bud,
Men först vid domens basuna-ljud.



Jag striden leder — Och härar falla;

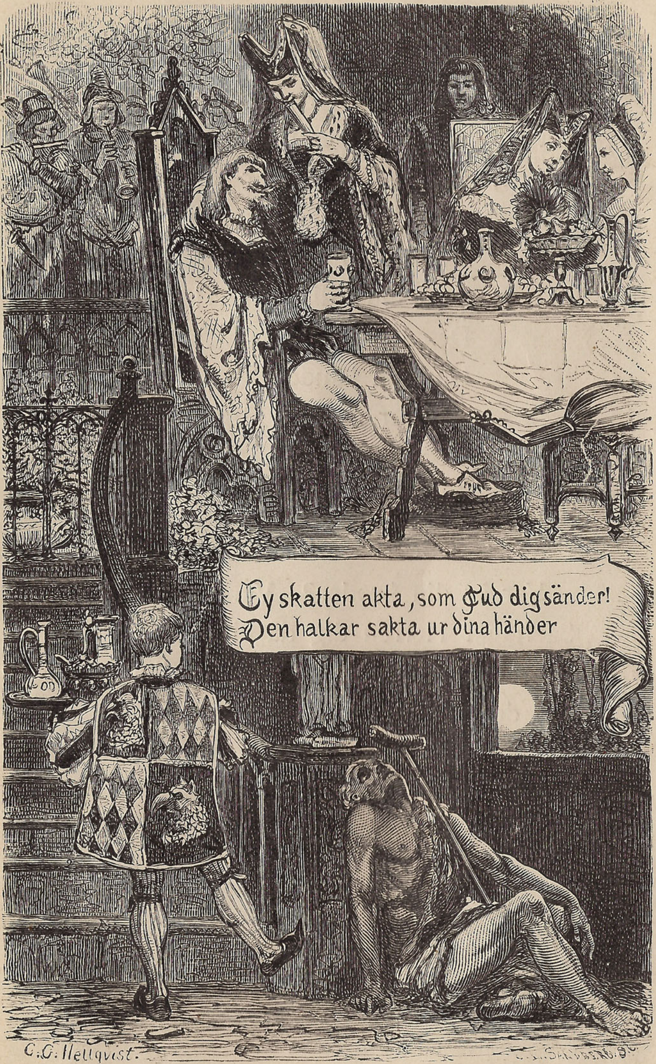
Min hand blott vinkar — och jorden sopas:
Allt levande till det rummet far,
Där intet öra hör namnet ropas,
Och ingen tunga sig rör till svar.
Min fot lustvandrar —
Och stjälper troner;
Och Alexandrar,
Napoleoner,
De Herrar fordne i höga loft,
De äro vordne en handfull stoft.

I låga jorden, på den de vandra,
På den de strida om rang och arv,
Jag blandar släkterna om varandra,
Jag lägger tiderna varv på varv.
I djupa natten
Ej följer prakten,
Och icke skatten,
Och icke makten.
En gång de ägas — en annan gång
De andras äro, som laga fång.


De Herrar fordne i höga loft,
De äro vordne en handfull stoft.
C. G. Hellqvist.

Ej ovan jord är en borg belägen,
Som eder tryggar, I vandringsmän!
En egen egendom I ej ägen,
Fast öppet fastebrev lytt på den.
Se diademen
Och sorgedoket,
Och purpurbrämen
Och arbets-oket,
Sig nya huvuden sluta kring,
Om nya halsar de slå sin ring!

I ären komne, I skolen gånga;
I haven här icke hem och hus:
I skolen bo i den staden trånga,
Där sol och måne ej tända ljus;
Där sköldemärket
I porten krossas,
Och ur dagsverket
Den trötte lossas,
Och fångens länkar och hjärtats band
Så spröda brista för samma hand.


Ey skatten akta, som Gud dig sänder!
Den halkar sakta ur dina händer
C.G. Hellqvist.

Var är din moder? Var är din maka?
Då ha de vandrat den vägen bort,
På den de komma ej mer tillbaka,
På den du följer dem innan kort . . .
Ty skatten akta,
Som Gud dig sänder!
Den halkar sakta
Ur dina händer,
Och ses ej åter av dig, förrän
Du svara skall, hur du vårdat den.

Var är din broder? Var är din like?
Så frågar Herren dig då ej mer.
Då har du bröder, du spotske rike!
Uti de matkar, du näring ger . . .
Och när de mätta,
Som du, avlida,
Skall efter detta
En makt dig bida,
Som närs och lever i evig tid,
Uppå ett samvete utan frid.



Och ses ej åter af dig, förrän = du svara skall, hur du vårdat den.

Han bidar eder, som liknöjt skåden
En annans fall, blott I själve stån;
Som tro och fädernesland förråden,
Och med det heliga driven hån;
Som lagar vriden,
Och hjärtan villen,
Och oskuldsfriden
På lek förspillen!
Och *ve* blir slutet på hån och lek,
Då hämndens vålnad sig reser blek.

Han bidar eder, I lögnens andar!
Då tungan låder vid eder gom.
Åt redligheten sitt gift hon blandar
Och äran faller för hennes dom . . .
Men mot min glaven
I intet kunnen:
Jag spärrar graven
Och smädemunnen,
Som nästa gång, se'n han målet mist,
För *Den* skall svara, som dömer sist!

Ransaken, dödlige, edra syften,
Med bävan forsken er själs begär
Och rena händer och hjärtan lyften
Till *Den,* som vet vad i mänskan är!
I till den orten
Dock skolen lända,
Där över porten
Till tidens ända,
Det skrevs oryggeligt, det beslut:
Här var går in, och går ingen ut!

Er jorden slukar, med värv och planer,
Och lycker åter sin mun igen,
Om likt favoner, om likt orkaner,
I vederkvickt eller härjat den . . .
Men ej av jorden
Ert mått begären;
Ty det I vorden
Och det I ären,
Det verket, eder blev anbefalt,
Den Ende känner, som känner allt.

Vad Herren äskar, till dig Han sade;
Han mätte ut för ditt vandringslopp,
Vad du, o mänska, att bära hade,
Och vad du hade att fylla opp.
Han kraft beskärde
Till vad du borde,
Och vishet lärde,
Att rätt du gjorde,
Om blott du hörde i lydigt bröst
Den store, helige Andens röst.

Hör ande-rösten, den klara, djupa,
Och i Hans ärende upprätt gack;
Du se'n ej spörje, om du skall stupa,
Ej heller sörje för världens tack;
Du fylle kallet —
Och frukte icke!
Ur själva fallet
Du uppåt blicke!
Så skall dig fatta en änglahand
Och stilla föra dig till ditt land.

Gack trygg, i styrkan av ädel vilja,
Igenom provets och mödans tid!
Så kan dig världen från lyckan skilja,
Men ej från dygdens och sinnets frid;
Så kan i jorden
Väl kroppen myllas,
Dock guda-orden
På anden fyllas:
Du trofast var intill dödens dag;
Nu, gode tjänare, lönen tag!

Gör rätt åt alla, och lindra nöden,
Och trösta sorgen, varhelst du kan!
Försvara sanningen uti döden,
Och vinn som kristen, och fall som man!
Ej jordisk vinning
Till lön du tager,
Ej kring din tinning
En snarblekt lager;
Men ljus och evig och skön och hel,
De sälla heligas arvedel.

Vad vore tron, om den icke låge
En klarögd perla på hjärtats grund,
Och upp till himmelen stilla såge,
Då skalet brister i mognans stund?
Den sköna vilan
Gör slut på plågan . . .
Och — blixtrar bilan,
Och flammar lågan,
Martyr! se himmelen öppnar sig,
Och kronan räcker Försonarn dig!

Vad vore dygden, om livet vore
Med stoftets flämtande gnista släckt?
Du förste *Gustaf!* Du andre *Store!*
Du frie, modige *Engelbrekt!*
Och alla visa,
Och alla ömma,
Som mänskor prisa
Och mänskor glömma!
Vad vore ömhet, förstånd och kraft,
Om endast graven till mål I haft?

Vad vore äran, som till er ropar
Att vörda plikten — att dö för den,
Om hon berodde av fala hopar
Och deras falare huvudmän?
Nu strålar friden
Från hennes anlet,
Om också tiden
En suck föranlät;
Ty tiden stänker ej upp sitt dam
Till stjärnegatan, där hon går fram.

Vad vore lyckan? Vad vore glädjen
I kärleksringen, så ljuv och ren —
Om, när den bryts, I ej återkedjen
Dess brutna länkar vid hoppets sken?
Så ödeblivet,
O, hjärtan såta,
Vad vore livet?
En olöst gåta,
Ett obarmhärtigt Uriebrev,
Som Gud i vrede för mänskan skrev!

En åldrig Jakob sin Josef mister,
Och Jonathan ifrån David går,
Och pressat bröst i en suckan brister,
Som ingen tröst i all världen får.
Och Rachel gråter
De kära späda,
Och sig ej låter
Av något gläda:
Ty ute är med vad dyrast var
För hennes hjärta och hennes dar.

Men Gud är Kärleken. — Lugnen eder,
Betryckta hjärtan, och fatten hopp!
Det korn, I laden i jorden neder,
I gyllne skördar skall spira opp.
O! vad I laden
Med sorg i graven —
Vad kärt I haden,
Vad kärt I haven,
Det är ej borta; men dock ej där —
Det är hos *Honom* som evigt *är*.

I Honom lever allt liv, och röres
All kraft, och tänder sig klart allt ljus.
Hans kärlek famnar ock det, som föres
Till andra boningar av Hans hus.
Se genom dimman,
Du barnasinne!
När även timman
För dig är inne,
Så kallar Fadren. Emellertid
Med trohet verka oeh tåligt lid!

Dröj, lik Maria, med känslor rena,
Vid Jesu fötter, och hör och bed!
Se upp till korset, som Magdalena,
Där nåden blickar till ångern ned!
Johannes! slut dig
Till Vännens hjärta!
Han tager ut dig
Ur tvång och smärta
Till helig frihet och salig fröjd
Uti sitt himmelska rikes höjd.

Väl dem, som redligt det ädla velat,
Det rätta sökt och det milda tänkt!
Som älskat mycket, fastän de felat!
Dem varder mycket ock efterskänkt.
De här ej blevo
Allt vad de skulle;
Men änglar skrevo,
Så kärleksfulle,
Vad genom dem, uti minsta mån,
Den världen glätt, som de kommo från.

De hava hållit sig vid det ena,
Att frukta Herren, och intet mer:
De hava tvagit sin' kläder rena
Uti det blodet, som oskuld ger.
All strid är lyktad,
All synd förlåten,
Och oron flyktad,
Och stillad gråten;
Den store Fadren vet deras namn —
Och trötte sjunka de i Hans famn.

Så fridfullt de uti Herran somna,
Så fröjdfullt hälsa de Herrans dag:
De ur bedrövelse äro komna
Och undan ödenas alla slag.
Ej mera fångna
I jordebanden,
De äro gångna,
Så talar Anden,
Ur mödans träldom till fridens hem,
Och deras gärningar följa dem.

De äro gångna. De gingo tida
Till rätta hemmet i Fadrens hus.
De skola bo i den staden vida,
Där sol och måne ej skifta ljus:
Ty klara solen
Är *Han*, som råder
Från höga stolen,
Och ser i nåder
Till allt, som rum i den staden fick —
Och liv och salighet är Hans blick!

Och rum för alla, som tro och hoppas,
För alla rum uti himlen är.
Och som när fikonträdet knoppas,
I veten sommaren vara när;
Alltså I kännen,
Då dagen svalkas,
Hur Himlavännen
Till eder nalkas,
Och för till rummet, som Han berett,
Där I med Honom förbliven Ett.

Då dagen svalkas och skuggan breder
Kring edra dalar och berg sitt flor,
Så kommer Han och förlossar eder,
Vars makt är såsom Hans kärlek stor.
De ögon trötta,
En stund de somna . . .
De verktyg nötta,
En stund de domna . . .
En annan stund, till ett annat lopp,
I edra huvuden lyften opp.



Så kommer Han och förlossar eder, Hvars makt är såsom Hans kärlek stor

Och ny är himlen, och ny är jorden,
Och ny är himlens och jordens son,
Och saknar icke, odödlig vorden,
Det trånga hemmet, han kom ifrån.
Det har försvunnit,
Det är förvandlat —
Men Tro, som vunnit!
Men dygd, som handlat!
I haven lotten åt er beredd,
Av låga sinnen ej hörd och sedd . . .

Då äro torkade alla tårar,
Då äro helade alla sår . . . .
Ej mer, på travar av lik och bårar,
Med fackla nedvänd och släckt, jag står.
Jag facklan vänder —
Och i detsamma
Den åter tänder
Vid livets flamma,
Och blandar, evig Seraf, min ton
I eder lovsång vid Ljusets tron.



Och blandar, evig Seraf, min ton
I eder lofsång vid Ljusets Thron!

STOCKHOLM 1917
O. L. SVANBÄCKS BOKTRYCKERI